

ПЕЊАЊЕ НА КОРАБ

Величанствен је изглед Кораба, када се са даљине посматра, нарочито са појединих врхова Шар Планине, са Џинибеге или Бабаасанице. И колико су примамљиви издалека беличасти, многобројни снежаници, толико је суморнији Кораб из близа. То је пуста арамијска планина. Нема по њој живота, нема сточарења, и ако има свих погодаба за то; нигде стада, нигде бачије, које су драгоцене за планинска преноћишта; свуда трагови арамијских бусија и плена њихова. Једино на западној страни има местимице бачија Арнаута Љумљана и Дибралија, али је све под оружјем и на опрези.

За то је Кораб неприступан и непознат.

Из Гостивара воде за Кораб два пута. Један иде преко Мавровскога Поља, па кањонском долином Радике и њене притоке Танушањске Реке, до подножја Корабова где су насеља *Танушање* и *Њивишта*. Од тих насеља ка централном, највишем делу Кораба пут води долином изворног крака Танушањске Реке, која је између Танушања и Њивишта, а у правцу цирка Ујткарара, одакле се може лако прећи на западну страну Кораба ка Грами преко превоја близу виса Лакете Џипет, а у залеђу Ујткарара. Од тог превоја постоји путања гребеном Кораба до Малог Кораба, одакле је даље гребен неприступан. Други пут за Кораб иде од Гостивара преко насеља Дуфа, Кракорнице, Бродеса (арн. Вау) и Штировице, па онда гребеном ка централном делу Кораба. У оба правца има местимице православних Арнаута, што је од велике користи за путника из наших крајева. Од Гостивара до Кораба пут траје два или три дана (са преноћиштем у Маврову и Њивиштима или Танушању). Повратак са западне стране Кораба у правцу превоја Прходе—Пројфел, долина Жужњанске Реке и Радике до Маврова траје 1 дан.

Пењање на највиши врх Кораба, Големи Кораб, није могућно са источне стране, нити са јужне. Са северне стране још нису чињени покушаји; овде је изнесен покушај пењања са западне стране. Пошли смо из кречњачкога цирка у Прходу, где смо по преко прешли великом тешкоћом сва она точила и снежанике под одсецима Големога Кораба. За тим смо се упутили ка највишем врху гребенастом косом с десне стране цирка. Попели смо се до 2590 м. и даље није било могућно доћи до врха; остало је 180—200 м. Туда су све сами одсеци и пењање је веома мучно. Са источног подножја Кораба, из Њивишта, пошли смо у 5 сах. у јутру, а под Гол. Корабом смо били у 4 сахата по подне.

Изгледа да се на шиљасти Големи Кораб до сада није нико попео. Блиски Арнаути Љумљани и Дибралије говораху, како су остарили, а нису се попели на Големи Кораб; сваки који је успео, да се нешто више ка врху попне, постављао је нарочити камен, да се зна докле се попео.

Са Големог Кораба види се Олимп и Солун (по казивању), а са осталих делова била Корабова према З. види се Црни Дрим и сва његова пространа долина, с леве стране Дрима лепо се види сва планинска област, од које је даље на З. Мат и на С. З. Мирдита.

Р. Т. Н.

ПЕЊАЊЕ НА МАГЛИЋ

Пењање на Маглић најзгодније је са сјеверне стране, с висоравни Улобића. На Улобић се долази од Гацка долином Сутјеске, Суве и Перућице, од

Фоче долином Дрине, кроз Ждријело на Вучево, а из Пиве и Горанска долином Мратињске Ријеке. Први пут је најзгоднији, може се цијелим путем јахати, док су друга два краћа али необично стрмија и за јахање незгоднија. Добра карта и компас могу много помоћи, али за пут од Гацка који пуна четири сата води кроз необично густу четинарску шуму, у којој путови нијесу увијек најјаснији, потребан је вођа који се може често наћи у Сувој.

С Улобића се на Маглић може попети на два мјеста, и то Клековим Плећем на источној страни и Зеленим Ластвама из цирку Кошара. Други је врло стрменит, пун осулина, малих стрменитих одсека који се морају успузати, и нарочито опасан љети због коза које обарају стијене. Други је заобилазнији али много сигурнији. Најискусније вође су рудињски сточари на Улобићу, којих ту има од половине јуна до краја августа. Иначе као вође могу се употребити и Мратињани. Ја сам се на Маглић пео као дјечак од тринајест година. Пео сам се кроз Зелене Ластве. Из Кошара пењање је трајало око 1³/₄ сата. Тјеме Маглића било је обрасло бујном сочном травом, због чега се често изгоне љети козе на Маглић. Највиши врх Маглића зове се Громовник (2387 м.). Он је у западној партији Маглића. Приступ њему је отежан због тога што су циркови Трновичког Језера и Шкембетине тако истањили гребен Маглића да је приступ Громовнику необично језовит и опасан. Пролази се једном гредом која се мени није учинила шира од 1 до 1¹/₂ метра. Чобани су је прешли стојећи а ја сам је препузао. Громовник је представљен малом заравни, по прилици 30 до 40 м². Поглед је с њега величанствен, нарочито ведрих дана послје кише. Види се већи дио југоисточне Босне, скоро цијела Херцеговина и западни дијелови Црне Горе. Ја сам распознао контуре Леутара више Требиња.

Ј. ДЕДИЈЕР

ТЕРМИНОЛОГИЈА

ГЕОГРАФСКИ ТЕРМИНИ.

На овом месту ће се публиковати они географски, климатолошки, геолошки и етнографски термини, који буду послани С. Г. Д. Треба да су нови или, ако су познати, да им се значење мења или напослетку да имају још неко значење, осим познатог. Ради примера како то треба радити сада се публикује кратак извод *П. Шобајића*, из једнога рада, који је штампан пре 25 година и у коме је учињен први покушај да се утврди српска географска терминологија.¹

Брежуљак или хум (хумац, ђувик) су најмање узвишнице.

Брдо и брег. — Брдо се од брега разликује тиме, што је шире и дуже и у тешњој вези са масивом око себе, а брег је усамљенији. Теме брда се зове грбина, и на њој може бити више испупчења; брег има само један врх.

Кад су стране брда или брега врло стрме, граде се *шоцаљке, шочила, илазајице, жљобници*; за такве се стране каже *врла страна, литица, врлети, врљак, стирмен*, а за пут, који туда води, *стирмац, стирменик*.

¹ *Прилог географској терминологији нашиој* од Др. Ј. Цвијића; „Просветни Гласник“ за 1887—8 год. Београд.